

FOTO: MILOSLAV MARTAN

Polonnaruwa – bývalé hlavní město sinhálských králů

CESTOVÁNÍ

Jedním z pozůstatků britské koloniální doby je ježdění vlevo. Řízení v místním provozu s pravidlem „silnější klakson má přednost“ je jen pro mírně otrlé a hodně zkušené. Při pronájmu auta je vhodné najmout i řidiče. S úsměvem zvládne i nejsložitější situace a vyzná se i v místech, kde nezalý turista zabloudí – značení na křižovatkách je spíše symbolické. Za drobný bakšíš vám ukáže navíc i něco, co v turistických průvodcích není.

Druhým způsobem cestování po ostrově jsou autobusy – polostátní a soukromé. Platí se podle ujetých kilometrů a jízdné

není příliš vysoké. Plně odpovídá kvalitě zvoleného autobusu. Vedle luxusních vozů s klimatizací brázdí místní silnice stovky vozidel patřících spíše do muzea. Dobře promyslete, do jakého autobusu nasednete, a potajmu koukněte, jestli má brzdy. Třetím a velmi příjemným způsobem může být cestování vlakem. Širokorozchodné vagóny s otevřenými okny se propílejí horskou krajinou a nabízejí úchvatné pohledy na okolní krajinu. Na Srí Lance jsou tři třídy a s jejich cenou přímo stoupá i klesá úroveň cestování. Ve třetí třídě jistě potkáte i převážena domácí zvířata.

Časopis IN spolupracuje s řadou průvodců Lonely Planet, které v češtině vydává nakladatelství Svojtka & Co.

SVOJTKA&Co.
NAKLADATELSTVÍ

Z mnoha dagob stojí za vidění hned několik nejzajímavějších a mezi první určitě patří dagoba Thuparama. Výškou pouhých 19 m svádí k přehlížení, což by byla velká chyba. Je pravděpodobně nejstarší dagobou Srí Lanky a v bílé kopuli je údajně uchována Buddhova klíční kost. Okolo celé stavby jsou zbytky kamenných sloupů, které v minulosti nesly dřevěnou střechu.

Mezi „povinnou četbu“ při návštěvě Anuradhapury patří dagoba Jetavanarama. Z původní výšky okolo 100 m zbylo dodnes více než 70 m a celá stavba prochází rozsáhlou rekonstrukcí. Ačkoliv byla postavena již ve 3. století, je celá z cihel! A těch je tolik, že by se z nich postavila 30 m vysoká a více než 500 km dlouhá zeď. Po Cheopsově pyramidě je druhou nejobemnější stavbou starověkého světa. V její těsné blízkosti jsou zbytky rozsáhlého kláštera pro tři tisíce mnichů.

Za nejkrásnější je považována dagoba Ruvanvelisaya, ohrazená zdí s reliéfy 344 slonů. Velmi zajímavá je také dagoba Abhayagiri, celá porostlá divokou vegetací, působí jako přirozený kopec s rozhlednou na vrcholu. 75 m vysoká stavba prochází opravami a postupně se zbavuje „zeleného

obklíčení“. Kamenné sloupy na úpatí jsou zbytky Mahesnovy chrámu. Jeho součástí byl i půlkruhový měsíční kámen, který byl usazen v zemi a znázorňuje jednotlivé fáze přechodu k nirvāṇě.

O někdejší slávu a bohatství Anuradhapury svědčí i pozůstatky dalších staveb. V době největšího rozmachu vládl místní král z Bronzového paláce. Dnes z něj zbylo „pouze“ 1600 kamenných nosných sloupů, ale před 2000 lety nesly devítipatrový palác se stovkami místností.

Královské město bylo také centrem šíření buddhismu po ostrově a pro tisíce mnichů zde stálo třináct klášterů. Mezi nejzajímavější zbytky těchto staveb patří dva velké bazény Twin ponds s délkou 28 a 48 m. Součástí celého městského systému bylo i pět vodních nádrží a unikátní zavlažovací systém, jehož části slouží dodnes.

Polonnaruwa

Téměř 1500 let vládli sinhálští králové své říši z velkolepé Anuradhapury. Na konci 10. století, po jejím dobytí, přesunuli Indové hlavní město o 100 km na jihovýchod do vhodnější Polonnaruwy. Okolo roku 1070 se dostalo celé území opět pod vládu sinhálského krále Vijayabahu I. a ten již zůstal vládnout z nového města.

Velmi rychlá snaha o rozvoj honosného města vedla k vystavění celé řady nádherných staveb, rozsáhlých zahrad a ohromných vodních nádrží. Kolosální stavební úpravy však přivedly město na mizinu. Krachující Polonnaruwa ztrácela na významu a po 200 letech byla téměř opuštěná a sídlo království přesunuto jinde.

Z této doby ale zbylo množství cenných památek. Ty lze rozdělit do tří skupin. Hned první a nejbližší od vstupu je královský palác a budovy k němu náležející. Sídlo krále Parakramabahu mělo původně 7 pater a dnes z něj zbyly jen obrovské cihlové zdi o tloušťce 3 m. Původní stavbu podpírala ještě řada nosných sloupů a měla okolo padesáti obytných